

Domein Kwaliteit Accountantscontrole & Verslaggeving

Activiteitenkalender

Thema Kwaliteit wettelijke controles OOB-accountantsorganisaties wordt beter

Projectmatige activiteiten

1. Twee-meting Big 4-accountantsorganisaties

In de tweede helft van 2015 is de AFM gestart met het uitvoeren van gezamenlijke inspecties in samenwerking met de Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) bij de Big 4-accountantsorganisaties. In deze onderzoeken meet de AFM de kwaliteit van de wettelijke controles. In 2016 zullen we naast geplande onderzoeken met de PCAOB aanvullende accountantscontroles onderzoeken die deels betrekking hebben op boekjaren 2014 en 2015. Wij krijgen hiermee inzicht in de mate waarin verbetermaatregelen van deze accountantsorganisaties naar aanleiding van de 1-meting in 2013/2014 effect hebben gehad op de kwaliteit van de accountantscontroles.

Het beoogde effect dat wij willen vaststellen in de metingen van de kwaliteit van de controles van de Big 4 in 2016 is een reductie van 50 procent van het aantal onvoldoende controles. Van een onvoldoende controle is sprake wanneer de accountant geen geschikte en geen voldoende controle-informatie heeft verkregen om zijn accountantsoordeel te kunnen onderbouwen. In 2014 heeft de AFM de kwaliteit van 45 procent beoordeelde wettelijke controles boekjaar 2012 in de 1-meting als onvoldoende aangemerkt. In de uitkomsten van de 2-meting is de doelstelling dat dit percentage tenminste halveert.

Resultaten	Oplevering
1a. Publiek onderzoeksrapport	Q4 2016-Q1 2017
1b. Vertrouwelijke instellingsrapporten, beïnvloeding en eventueel handhavingsmaatregelen	Q4 2016-Q1 2017

Ad 1a De rapportage over de uitkomsten zal mogelijk in Q1 van 2017 plaatsvinden. Dit vanwege onvoldoende capaciteit in 2016 om het gewenste aantal controles te kunnen toetsen om in de tijd bestendige conclusies te kunnen trekken.

2. Monitoring maatregelen en veranderplannen OOB-accountantsorganisaties

De accountantsorganisaties die wettelijke controles verrichten bij organisaties van openbaar belang (OOB-accountantsorganisaties) hebben verdergaande maatregelen aangekondigd naar aanleiding van de onderzoeken van de AFM. Ook de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) heeft in haar rapport 'In het publiek belang' van september 2014 verbeteringen voorgesteld binnen de gehele accountancysector. De AFM voert in 2016 onderzoek uit naar de werking van de door de OOB-accountantsorganisaties ingezette (cultuur- en gedrags)verandering met bijbehorende toekomstgerichte verbetermaatregelen met als doel het verhogen van de kwaliteit van de accountantscontrole. Dit is een vervolg van het onderzoek in 2015 naar de opzet van de verbetermaatregelen. In 2016 zal het onderzoek zich richten op het bestaan en de werking van de verbetermaatregelen die zijn gericht op verandering van de cultuur, de effectiviteit van het intern toezicht en de versterking van de beheersing van de kwaliteit van de wettelijke controles.

Resultaten	Oplevering
2a. Publieke rapportage	Q4 2016
2b. Vertrouwelijke instellingsrapporten, beïnvloeding en eventueel handhavingsmaatregelen	Q4 2016

Ad 2a indien deze rapportage gecombineerd zal worden met de publicatie onder 1 zal de publieke rapportage mogelijk ook in Q1-2017 kunnen plaatsvinden.

3. Thema onderzoeken financiële verslaggeving

In 2016 voert de AFM een onderzoek uit naar de waardering van uitgestelde belastingvorderingen. Hierbij zal de AFM onder andere nagaan wat de overwegingen van ondernemingen zijn om al dan niet een uitgestelde belastingvordering in de balans op te nemen in geval sprake is van verrekenbare verliezen. Daarnaast zullen we in 2016 onderzoeken uitvoeren naar de Toelichting inzake Pensioenen en de toepassing van IFRS 12. Dit is een vervolg op de uitgevoerde onderzoeken in 2015 waar beide onderwerpen tot veel bevindingen hebben geleid. Ook zullen we onderzoek doen naar de risicoparagraaf in jaarrekeningen en de omvang van toelichtingen. Dit betreft beide een follow-up op bevindingen uit de thema-onderzoeken van 2014. Tot slot zal de AFM de ontwikkeling en toepassing van geïntegreerde verslaggeving blijven volgen.

Resultaten	Oplevering
3a. Publiek rapport 'In Balans'	Q4 2016
3b. Vertrouwelijke instellingsbrieven, beïnvloeding en eventueel handhavingsmaatregelen	Q2-Q4 2016

Doorlopende Activiteiten

4. Doorlopend toezicht op (jaar)verslaggeving

De AFM voert desktopreviews uit van jaarrekeningen van beursgenoteerde ondernemingen. Indien nodig dwingt de AFM af dat ondernemingen foutieve (jaar)verslaggeving tijdig corrigeren. Bij indicaties van foutieve jaarverslaggeving (risicoanalyse), doen we nader onderzoek naar de verslaggeving en kunnen we ook besluiten de accountantscontrole te beoordelen.

Resultaten	Oplevering
4a. Publiek rapport 'In Balans'	Q4 2016
4b. Vertrouwelijke instellingsbrieven, beïnvloeding en eventueel handhavingsmaatregelen naar aanleiding van de desktopreviews	Q2-Q4 2016

5. Opvolging 'rode' niet-OOB-kantoren

De AFM heeft met de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (NBA) en Samenwerkende Registeraccountants en Administratieconsulenten (SRA) convenanten gesloten op basis waarvan het relatiebeheer wordt gevoerd. De AFM doet opvolging met betrekking tot de zogenaamde 'rode niet-OOB-kantoren' waarvan de NBA en SRA hebben vastgesteld dat deze onvoldoende zijn en die zij op grond van de convenanten overdragen aan de AFM. Op basis van een risicogestuurde aanpak zal het gaan om het voeren van waarschuwingsgesprekken, normoverdragende gesprekken of het doen van (incidentgedreven) onderzoeken, o.a. naar instandhouding van de vergunning, als daar aanleiding toe is.

Resultaten	Oplevering
5a. Voor uitgevoerde onderzoeken vertrouwelijke instellingsrapporten, beïnvloeding en eventueel handhavingsmaatregelen. Waarschuwingsbrieven en normoverdragende brieven	Q1-Q4 2016
5b. Verzoek tot intrekking van de vergunning door accountantsorganisaties	Q1-Q4 2016

6. Signalenbehandeling en incidentenonderzoeken

De AFM bevordert dat accountantsorganisaties tijdig incidenten melden en adequate opvolging geven aan incidenten. We behandelen signalen en voeren waar nodig incidentenonderzoeken uit en besteden daarbij ook aandacht aan de verslaggeving.

Resultaten	Oplevering
6a. Voor uitgevoerde incidentenonderzoeken een vertrouwelijk instellingsrapport, beïnvloeding en eventueel handhavingsmaatregelen	Q1-Q4 2016

7. Implementatie nieuwe accountancywetgeving

Dit betreft het inregelen van wetwijzigingen in het toezicht, de werkprocessen en systemen van de AFM. Op het moment dat de nieuwe accountancywetgeving in werking treedt, zal de AFM het toezicht, haar werkprocessen en systemen moeten hebben aangepast om aan de Nederlandse en Europese verplichtingen te kunnen voldoen.

Resultaten	Oplevering
7a. Aanpassingen in het AFM register, meldingsformulieren aangepast en AFM website aangepast	Medio 2016
7b. Toezicht op auditkantoren uit EU/EER lidstaten van start	Q3 2016

8. Nationale en internationale samenwerking

De AFM voert periodiek gesprekken met de NBA en OOB-accountantsorganisaties over onder meer het veranderproces, de kwaliteitsverbetering, relevante ontwikkelingen bij de kantoren, lopende onderzoeken, incidenten en eventuele handhaving. Dit accountmanagement is belangrijk voor de beïnvloeding van accountantsorganisaties en het bepalen van risico's en aandachtspunten.

De Europese en internationale organisaties van toezichthouders op accountants (EAIG en IFIAR, respectievelijk) delen informatie over de kwaliteit van de accountantscontroles in hun werkgroepen. De uitkomsten van het toezicht worden met de Europese en mondiale leiding van de accountantsnetwerken besproken. Bevindingen uit het toezicht worden vastgelegd in de EAIG database om trends te analyseren in bevindingen en daar vervolgens acties en beleid op te bepalen.

Op het gebied van toezicht op de financiële verslaggeving is de AFM vertegenwoordigd in de door de European Securities and Markets Authority (ESMA) georganiseerde European Enforcement Coordination Sessions (EECS), Dit forum van toezichthouders is ingesteld om consistente handhaving van de toepassing van IFRS in de Europese Economische Ruimte (EER) te bevorderen.

Resultaten	Oplevering
8a. Publicatie van ESMA activiteitenrapport over toezicht op financiële verslaggeving 2015	Q1 2016
8b. Beïnvloeding accountantsnetwerken internationaal om kwaliteit controles te verbeteren	Q1-Q4 2016
8c. Vastleggen bevindingen uit onderzoeken bij Big 4-accountantsorganisaties in de EAIG-database	Q1-Q4 2016
8d. Vastleggen IFRS-toezichtbeslissingen in de EECS database	Q1-Q4 2016
8e. Publiceren van extracten uit de EECS database	Q2-Q4 2016

9. Beïnvloeding (inter)nationale wet- en regelgeving

De AFM geeft (proactief) input op voorstellen van (inter)nationale wet- en regelgeving en de beroepsregelgeving van de NBA. Zo is de AFM waarnemer bij de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Relevante wet- en regelgeving voor beursgenoteerde ondernemingen en hun accountants vindt vrijwel uitsluitend op internationaal niveau plaats en heeft grotendeels rechtstreekse werking in Nederland. De AFM is om die reden vertegenwoordigd in de relevante internationale toezichtgremia: de European Audit Inspection Group (EAIG), de International Organization of Securities Commissions (IOSCO), de European Securities and Markets Authority (ESMA), het International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR). Vanuit deze gremia geeft de AFM input op voorstellen van wet- en regelgeving van de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), de International Accounting Standards Board (IASB) en de International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). De AFM levert de voorzitter van de Monitoring Group die toeziet op het functioneren van de IAASB en IESBA, de ESMA Project group on IFRS en IFIAR. Tot slot is de AFM waarnemer bij de European Financial Reporting Advisory Committee (EFRAG)/Technical Expert Group (TEG), de IASB en de IFRS Interpretations Committee (IFRS IC) en lid van de IFRS Advisory Council.

Resultaten	Oplevering
9a. Reageren op diverse consultaties: input voor (inter)nationale regelgevers	Q1-Q4 2016
9b. Hervormingen in de governance bij IAASB / IESBA	Q4 2016

Enmalige verrichtingen

10. Vergunningverlening en registratie auditororganisaties derde landen en auditkantoren en wettelijke auditors EU/EER landen

De AFM verleent vergunningen aan accountantsorganisaties voor het verrichten van wettelijke controles. De AFM registreert auditororganisaties van derde landen zodat zij verklaringen kunnen afgeven over controles van jaarrekeningen die van belang zijn voor de Nederlandse (kapitaal)markt. De AFM ontvangt daarnaast jaarlijks verzoeken voor het intrekken van vergunningen of doorhalen van registraties. Vanaf medio 2016 registreren we ook EU/EER auditkantoren die in Nederland wettelijke controles willen verrichten.

Resultaten	Oplevering
10a. Verleende vergunningen en registraties	Q1-Q4 2016
10b. Ingetrokken vergunningen en registraties	Q1-Q4 2016